

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА
ЗА 2011. ГОДИНУ**

НОВИ САД, јануар 2011.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА ЗА 2011. ГОДИНУ

Председник управног одбора

Проф. др Милица Матавуљ

Нови Сад, јануар 2011.

Садржај

УВОД	1
ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	1
КАДРОВСКА СТРУКТУРА И ПЛАН КАДРОВА	4
I ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ	6
1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	6
1.1. ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА	6
1.2. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ВРСТА И СТАНИШТА	8
1.3. СТРУЧНИ НАДЗОР, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈСКИМ СЛУЖБАМА И УПРАВЉАЧИМА ПРИРОДНИХ ДОБАРА	11
1.4. РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	12
1.5. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	12
1.6. УСЛОВИ, МИШЉЕЊА И ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА	13
1.7. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ ДОМАЋИХ ФОНДОВА	13
2. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	13
2.1. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ	13
2.2. ОСТАЛИ АСПЕКТИ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ	14
3. ПРОМОТИВНО - ЕДУКАТИВНА ДЕЛАТНОСТ	15
3.1. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ	15
3.2. ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ	17
II ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ	20
II 1. ПРАВНИ, ПЕРСОНАЛНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ	20
II 2. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ	21

УВОД

Покрајински завод за заштиту природе (у даљем тексту: Завод) основан је Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе ("Службени лист АПВ", број 2/2010). Први пут Завод је основан 1966. године, при чему је 1993. године постао саставни део Завода за заштиту природе Србије, као Одељење или Радна јединица у Новом Саду, да би 1.04. 2010. године поново постао Покрајински завод за заштиту природе. У области заштите природе остварен је континуитет који траје 45 година.

Завод послује као установа, у складу са прописима о јавним службама, а обавља послове заштите природе и природних добара утврђене Законом о заштити природе («Службени гласник РС», број 36/2009, 88/2010, 91/2010), Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе ("Службени лист АПВ", број 2/2010) и Статутом Покрајинског завода за заштиту природе ("Службени лист АПВ", број 9/2010).

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Делатност завода проистиче из одредница члана 102, 103 и 104 Закона о заштити природе, као и Статута Завода. Послови заштите природе односе се на:

- 1) прикупљање и обрада података о природи и природним вредностима;
- 2) праћење стања и оцена очуваности природе и степена угрожености објеката геонаслеђа, дивљих врста и њихових станишта, станишних типова, екосистема, еколошки значајних подручја, заштићених подручја, еколошких коридора, еколошке мреже и предела;
- 3) израда студија заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту и начин управљања тим подручјима;
- 4) израду предлога акта о престанку заштите подручја;
- 5) израду предлога за претходну заштиту подручја;
- 6) давање услова за радове на заштићеним природним добрима, издавање мишљења на план управљања заштићеног подручја;
- 7) вршење стручног надзора на заштићеним природним добрима са предлогом мера;
- 8) пружање стручне помоћи управљачима заштићених природних добара, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе, предела и природних добара;

- 9) утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.), програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу;
- 10) обављање стручних послова у поступку израде оцене прихватљивости радова и активности у природи, припремања и спровођења пројеката и програма на заштићеном подручју;
- 11) предлагање обима и садржаја студија изводљивости и процене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу;
- 12) вођење евиденције о начину и обиму коришћења, као и факторима угрожавања заштићених и строго заштићених дивљих врста ради утврђивања и праћења стања њихових популација;
- 13) учествовање у поступку јавног увида ради проглашавања заштићених природних добара;
- 14) организовање и спровођење васпитно-образовних и промотивних активности у заштити природе пројектовањем и организовањем изложбених поставки, организовањем тематских расправа, семинара, предавања - издавање публикација и других сталних и повремених гласила и сл.;
- 15) учешће у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе;
- 16) вођење регистра заштићених природних добара и других података од значаја за заштиту природе;
- 17) инвентаризација појединачних елемената геолошке, биолошке и предеоне разноврсности са статистичким анализама и извештајима о њиховом стању;
- 18) вођење базе података у области заштите природе као дела јединственог информационог система Агенције за заштиту животне средине;
- 19) обавештавање јавности о природним вредностима, заштити природе, њеној угрожености, факторима и последицама угрожавања;
- 20) обављање и других послова утврђених законом.

Програм рада Завода заснива се на утврђеним дугорочним и краткорочним циљевима у области заштите природе.

Дугорочни циљеви су:

1. повећање површина под заштитом (заштићена подручја, станишта) на 15% површине АП Војводине;
2. успостављање Националне Еколошке мреже;
3. успостављање Мреже Натура 2000;
4. очување и унапређење стања популација строго заштићених врста;

5. унапређење стања биолошке, геолошке и предеоне разноврсности;
6. едукација и промоција заштите природе.

Краткорочни циљеви односе се на програм за 2011. годину и обухватају:

1. рад на успостављању 8 нових заштићених подручја;
2. ревизија 6 заштићених подручја;
3. скидање заштите са 5 објеката;
4. рад на изради основних докумената заштите природе (Извештај о стању природе, Програм заштите природе, Стратегија заштите природе);
5. стручни надзор и сарадња са управљачима заштићених природних добара;
6. издвајање нових еколошки значајних подручја, регионалних и локалних еколошких коридора као делова Националне Еколошке мреже;
7. издвајање и картирање станишта приоритетних за заштиту,
8. праћење стања и примена активних мера заштите на очувању врста и станишта;
9. обрада картографских података у GIS-у;
10. пуњење базе података Информационог система Завода;
11. сарадња са заинтересованим странама у заштити природе;
12. израду услова и мишљења са циљем очувања и унапређења биолошке и геолошке разноврсности и одрживог коришћења природних ресурса;
13. едукацију и образовање о значају очувања природе;
14. успостављање веб (web) сајта.

КАДРОВСКА СТРУКТУРА И ПЛАН КАДРОВА

Покрајински завод за заштиту природе (у даљем тексту: Завод) пролазио је кроз више трансформација у којима је стицао и губио правни субјективитет.

Од 01.04.2010. год поново постаје правни субјект који послује као установа. С обзиром на ту чињеницу, а полазећи од одредаба Статута Завода, донет је 20.12.2010. Правилник о раду и Правилник о систематизацији и организацији радних места у Покрајинском заводу за заштиту природе (у даљем тексту: систематизација) .

Завод своју делатност реализује у оквиру два сектора, који се састоје од одељења и одсека:

1. Сектор за заштиту природе
 - a. Одељење за заштиту подручја
 - b. Одељење за заштиту станишта и врста
 - c. Одељење за заштиту животне средине
 - d. Одељење за промоцију, едукацију и односе са јавношћу
- Одсек за природњачку збирку
2. Сектор за правне, финансијске и опште послове
 - Одсек за правне послове
 - Одсек за финансијско-рачуноводствене послове
 - Одсек за опште послове и информациони систем

Завод, према наведеној систематизацији има 41 систематизовано радно место, од којих је за нека радна места предвиђено више извршилаца, тако да би ова радна места требало да попуне 53 извршиоца.

Покрајински завод за заштиту природе 1. априла 2010.год. преузео је 43 запослена из Завода за заштиту природе Србије. Три запослена су проглашена технолошким вишком (возач, радник на фотокопирању, хигијеничар), а један запослени је отишао у пензију (агроном). Тренутно је запослено 39 извршилаца на неодређено време. Да се не би повећао број извршилаца одређено је да су поједини стручни сарадници истовремено помоћници директора, односно начелници одељења и шефови одсека. Од 39 запослених на дан 01.01.2011. год., 23 запослена имају високу стручну спремност, од којих је пет магистара и два мастера. Директор Завода је доктор биолошких наука.

С обзиром на систематизован број радних места и извршилаца, а имајући у виду врсту посла који се у Заводу мора обављати, неопходно је што пре, полазећи од правних последица које проистичу из важећих прописа, попунити недостајуће кадрове за обављање стручних, финансијско-рачуноводствених и

општих послова. Наиме ови послови су се обављали у Београду, па их у Радној јединици у Новом Саду није ни било (сви запослени на овим пословима остали су у Заводу за заштиту природе Србије у Београду).

Како важећи прописи налажу установама, односно правним субјектима обављање одређених послова који нису строго везани за врсту посла којим се установа, односно правни субјект бави (а који су у претходном ставу наведени), морају се одговарајућа радна места попунити да би се они обављали у складу са важећим законским прописима.

Пропуштањем да се ово одмах учини могло би довести Завод у незавидну ситуацију јер се јавне набавке, буџетско пословање, рачуноводствени послови, канцеларијско пословање, послови техничког секретара и слични послови морају обављати сагласно прописима који регулишу ова питања, као услов свих услова за рад сваке установе.

Према потребама, четири радна места (до 43 запослена) требало би што пре попунити, до краја марта месеца. Радна места морају се попунити извршиоцима који имају богато искуство на наведеним радним местима, како би се пословање одмах устројило у складу са важећим прописима. Ту спадају следећа радна места:

- стручни сарадник за послове јавне набавке и материјално-финансијске послове – 1 извршилац са VII степеном стручне спреме;
- стручни сарадник за послове заштите животне средине који би се истовремено бавио безбедношћу здравља на раду – 1 извршилац са VII степеном стручне спреме;
- стручног сарадника за заштиту из области агрономије – 1 извршилац са VII степеном стручне спреме;
- технички секретар- 1 извршилац са IV степеном стручне спреме.

Сагледавајући кадровске потребе, требало би имати у виду могућност запошљавања приправника који би се могли примити у радни однос у складу са конкурсом и условима које ће у 2011. години прописати Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова.

I ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Заштићена природна добра су заштићена подручја, заштићене врсте и покретна заштићена природна документа (хербаријуми, збирке...).

Заштита природних добара се спроводи кроз стручни надзор, дефинисање и усмеравање мера активне заштите, теренска истраживања природних и предеоних одлика, вредновање природних појава, процеса, објеката, подручја, ресурса и амбијенталних целина, те на основу тога израду студија као основе за доношење Акта о заштити.

Рад на успостављању националне Еколошке мреже, издвајање еколошких значајних подручја, приоритетних типова станишта за заштиту, као и станишта Натура 2000, као централних подручја еколошке мреже, и еколошких коридора, представља приоритетне новопостављене активности Завода у наступајућем периоду.

Завод је у обавези да учествује у припреми и/или изради основних документа заштите природе: **Извештаја о стању природе** за период 2006-2010 и 2011-2016 који подноси Скупштини АП Војводине; припрема стручну основу за **Програм заштите природе у АПВ**, који доноси Влада Аутономне Покрајине Војводине за период од десет година, учествује у изради стручне основе за израду **Стратегије заштите природе и природних вредности** коју доноси Влада Републике Србије за период од 10 година.

1.1. ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА

1.1.1. ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ У ЦИЉУ УСПОСТАВЉАЊА НОВИХ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

Покрајински завод за заштиту природе преузима надлежност за израду Студија за подручја предвиђена за заштиту према Средњорочном програму рада Завода за заштиту природе Србије (2006-2010). У оквиру тога, наставља се рад на теренским истраживањима и валоризацији следећих подручја:

1. „Караш-Нера“ (прва заштита)

Наставак истраживања и валоризације природних вредности ради успостављања просторне заштите, започетих у претходном средњорочном периоду (2006-2010).

Истраживања започета: 2009. године.

Наставак истраживања у 2011. години.

Рок за израду студије: децембар 2011. год.

2. „Русанда“ (прва заштита)

Наставак истраживања и валоризације природних вредности ради успостављања просторне заштите започетих у претходном средњорочном периоду (2006-2010).

Истраживања започета 2010. године.

Наставак истраживања у 2011. години.

Рок за израду студије: децембар 2011. год.

3. „Горња Тиса“ (прва заштита) - станишта тиског цвета и мртваје уз Тису од државне границе до Новог Бечеја: мртваја Ђала, Филић, мртваје Пана и Буџак, Молска шума, Медењача.

Наставак истраживања и валоризације природних вредности ради успостављања просторне заштите, започетих у претходном средњорочном периоду (2006-2010).

Истраживања започета 2008., прекинута 2009. године.

Наставак истраживања у 2011. и 2012. години.

Рок за израду студије: 1. децембар 2012.

4. „Доња Тиса (прва заштита) - влажна станишта уз Тису од Новог Бечеја до ушћа у Дунав: Мала и Велика Провала, мртваје Врбица, Ајлаш и Комоњ.

Наставак истраживања и валоризације природних вредности ради успостављања просторне заштите започетих у претходном средњорочном периоду (2006-2010).

Истраживања започета 2008., прекинута 2009. године.

Наставак истраживања у 2011. и 2012. години.

Рок за израду студије: 1. децембар 2012.

5. Парк у Алибунару - валоризација и израда студије: 2011.

6. Дрворед храста лужњака на Палићу - валоризација и израда студије: 2011.

Поред тога, у плану је рад на теренским истраживањима и валоризацији подручја у циљу ревизије постојећих заштићених објеката:

7. Национални парк „Фрушка гора“ – У складу са активностима Владе Републике Србије на доношењу Закона о Националном парку Фрушка гора, до краја 2011. године у плану је израда студије заштите НП „Фрушка гора“, која ће послужити као основа за доношење поменутог закона.

8. Специјални резерват природе Засавица - ревизија
Очекивани завршетак: 31.3.2012.

9. Парк природе „Бегечка јама“ – ревизија током 2011.

10. Парк природе „Тиквара“ – ревизија током 2011.

11. Парк природе „Палић“ – ревизија током 2011.

12. ПП „Мали вршачки рит“ усклађивање са изменама Закона током 2011.

У наступајућој години у плану су и теренска истраживања са циљем израде студија заштите за успостављање заштите нових природних добара:

13. Потамишје – велика и изузетно вредна просторна целина која захтева вишегодишњу валоризацију.

Почетак валоризације у 2011. години.

Рок за израду студије: крајем 2013. године.

14. Фрушкогорски лесни плато (ливаде и пашњаци од Сусека до Раковца и у околини села Крушедол, Нерадин, Ириг, Ривица, Врдник, Јазак, Мала Ремета, Лежимир, Манђелос, Гргуревци, Шатринци, Павловци...). Велики број вредних целина, малих површина и међусобно одвојених.

Почетак валоризације 2011.

Рок за израду студије: крајем 2013. године.

У плану је и припрема предлога скидања заштите са следећих заштићених природних добара:

1. меморијални споменик природе „Легет“
2. меморијални споменик природе „Салаш Гавре Пустајића“
3. меморијални споменик природе „Жртвама рације на Тиси – Чуруг“
4. меморијални споменик природе „Симићев салаш“ код Кикинде
5. споменик природе „Вулкански туф код села Раковац“.

1.2. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ВРСТА И СТАНИШТА

Програм рада за 2011. годину обухватиће широк спектар активности у области заштите и мониторинга врста и станишта.

1.2.1. ЗАШТИТА ВРСТА

МОНИТОРИНГ И ЗАШТИТА ЗАШТИЋЕНИХ И СТРОГО ЗАШТИЋЕНИХ ВРСТА

Теме из ове области у највећој мери се односе на заштиту и праћење стања најугроженијих врста дивље флоре и фауне, њихових популација и станишта.

У оквиру тога, приоритетне теме биће:

- банатски божур (*Paeonia officinalis* subsp. *banatica*)
- кукурјак (*Erantia hyemalis*)
- јесењи зумбул (*Scilla autumnalis*)
- пешчарски мрзовац (*Colchicum arenaria*)

- пешчарска перуника (*Iris arenaria*)
- тиски цвет (*Palingenia longicauda*), утицај педолошких и метеоролошких параметара и фитопланктонских заједница
- мониторинг строго заштићених и заштићених дивљих врста риба на територији АП Војводине
- мргуда (*Umbra krameri*)
- састав херпетофауне у еколошкој мрежи Војводине
- велика дропља (*Otis tarda*)
- орао крсташ (*Aquila heliaca*)
- сива ветрушка (*Falco vespertinus*)
- вивчарице (Charadriiformes)
- стање шумске орнитофауне у природним добрима Војводине
- текуница (*Spermophilus citellus*)

Свака од наведених тема захтева посебно усмерене мере заштите и специјално разрађене методе мониторинга.

ТЕКУЋИ ПОСЛОВИ НА ОЧУВАЊУ ВРСТА

У оквиру редовног рада на очувању врста и станишта, планиране су и следеће активности:

- преузимање строго заштићених врста дивљих животиња и збрињавање у Прихватилиште за дивље животиње ЗОО врта Палић;
- сарадња са надлежним инспекцијама на контроли аката о заштити строго заштићених врста;
- учешће у изради подзаконских аката.
- попуњавање база података о ретким и угроженим биљним и животињским врстама - у оквиру информационог система Завода;
- наставак картирања и попуњавања регистра инвазивних врста биљака и животиња - са предузимањем мера њиховог сузбијања, посебно на заштићеним подручјима;
- Наставак сарадње са организацијама и институцијама из области биодиверзитета: Заводом за заштиту природе Србије, ПМФ-Департман за биологију и екологију, Друштвом за заштиту и проучавање птица Војводине, НИДСБ „Јосиф Панчић“, Институтом за ботанику и Ботаничком баштом „Јевремовац“ у Београду на истраживању и картирању флоре Србије и Балканског полуострва а нарочито родова *Cerastium*, *Dianthus*, *Campanula*, *Edraianthus* и *Sesleria*, Природњачким музејом у Београду, Природњачким музејом у Будимпешти, Природњачким музејом у Скопљу итд.

КОНТРОЛА КОРИШЋЕЊА И ПРОМЕТА ДИВЉЕ ФЛОРЕ И ФАУНЕ

У оквиру јавних овлашћења на спровођењу Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Сл. Гласник РС“, бр.

31/05, 45/05-исправка, 38/08, 9/10) за територију АП Војводине планира се спровођење следећих активности:

- анализа приспелих извештаја правних лица, односно предузетника о сакупљању и промету дивље флоре и фауне у претходној години;
- утврђивање контигената за сакупљање дивље флоре и фауне у текућој години, као и одређивање региона у којима ће се забранити сакупљање одређених врста;
- рад у Комисији које формира министарство надлежно за послове заштите животне средине на спровођењу Конкурса за издавање дозвола за комерцијално сакупљање из природе заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива;
- разматрање захтева правних лица, односно предузетника за сакупљање и промет дивље флоре и фауне, као и издавање мишљења о сакупљању тражених врста;
- разматрање захтева и издавање мишљења правним, физичким лицима, односно предузетницима о плантажно-фармерском узгоју заштићених врста;
- сарадња са инспекцијом заштите животне средине у контроли промета дивље флоре и фауне, као и заједнички стручни надзор на плантажама и фармама;
- помоћ лицима и организацијама заинтересованим за плантажно-фармерски узгој заштићених врста;
- сарадња са откупљивачима, као и сакупљачима у циљу усавршавања правилног сакупљања (пре свега биљних врста), као и прикупљање што објективнијих информација о сакупљеним количинама и подручјима на којима се врши сакупљање;
- ажурирање базе података о регистрованим откупним станицама за сакупљање заштићених дивљих врста, као и података о плантажама и фармама у оквиру информационог система Завода;
- сарадња на усаглашавању законских и подзаконских аката који су у вези са комерцијалним сакупљањем, као и било ком виду узгоја заштићене дивље флоре и фауне;
- ревизија Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне и Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;
- обављање одговарајућих послова на едукацији и међусобној размени искустава релевантних учесника у процесу спровођења поменуте Уредбе;
- промоција корисних ефеката постојања и спровођења Уредбе;
- израда годишњег извештаја о раду на спровођењу Уредбе;

1.2.2. ЗАШТИТА СТАНИШТА

Теме из ове области, поред мултидисциплинарних истраживања са циљем заштите одређених подручја и стручног надзора и мониторинга у заштићеним природним добрима, односе се и на издвајање потенцијалних подручја за еколошку мрежу, чија је основа успостављена током 2009. године. Поред заштићених подручја, као основних елемената мреже, потребно је прецизирати потенцијална заштићена подручја и станишта строго заштићених врста, као и еколошке коридоре.

У оквиру ове области, приоритетне теме биће:

- Картирање за заштиту приоритетних типова шумских станишта са идентификацијом угрожавајућих фактора.
- Идентификација подручја за заштиту приоритетних типова станишта са аспекта њиховог значаја за биљне заједнице, популације аутохтоних врста риба и управљање водама при одбрани од поплава.

ЗАДАЦИ ОДРЕЂЕНИ УРЕДБОМ О ЕКОЛОШКОЈ МРЕЖИ

На основу члана 13. Уредбе о еколошкој мрежи (Сл. Гласник РС 102/2010), Завод у сарадњи са Републичким геодетским заводом идентификује границе делова еколошке мреже на простору АПВ, на државној карти у размери 1: 5000 у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе тако што на ортофото подлози државне карте преко које су преклопљене границе катастарских парцела наносе границе делова еколошке мреже. Базе података о стаништима допуњују се сагласно извршењу послова на идентификацији и картирању, воде се у Покрајинском заводу и доступне су јавности у складу са законом и достављају се Републичком Заводу.

- На веб-сајту Завода припремити материјал „основне информације о еколошкој мрежи“ који ће бити приступачан јавности.
- Идентификација еколошких коридора на простору Војводине.
- Одређивање еколошки значајних подручја ван заштићених добара.

1.2.3. ГЕОНАСЛЕЂЕ

У предстојећем периоду планира се почетак радова на Ревизији објеката геонаслеђа и инвентару објеката геонаслеђа Војводине. Поред тога, у плану је пружање помоћи и усмеравање активности управљача природних добара на уређењу, конзервацији и презентацији објеката геонаслеђа.

1.3. СТРУЧНИ НАДЗОР, САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈСКИМ СЛУЖБАМА И УПРАВЉАЧИМА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Законом утврђена делатност Завода је и стручни надзор над стањем и спровођењем мера заштите у природним добрима, као и стручна помоћ управљачима и корисницима заштићених природних добара.

Овај обиман и важан сегмент рада Завода у складу је са обимом активности на заштићеним природним добрима, у смислу промоције, дефинисања, усмеравања и спровођења активних мера заштите, усклађивања условно изводљивих активности, као и уочавању, спречавању и ублажавању недозвољених активности и негативних процеса.

Стручни надзор и помоћ управљачима биће усмерени ка редовном праћењу стања природе и природних добара, надзору над активностима које би могле нарушити природно добро.

Кроз стручни надзор се побољшава сарадња са управљачима природних добара, локалним заједницама и самоуправом, корисницима простора, невладиним организацијама и заинтересованим појединцима.

Приоритетне активности које за циљ имају ревитализацију станишта и унапређење заштите везане су за деградирана и ревитализована станишта у заштићеним природним добрима.

1.4. РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Регистар заштићених природних добара се води у складу са Правилником о регистру заштићених природних добара ("Службени гласник РС", бр. 30/92). Регистар чине главна књига и збирка исправа и имају статус јавног документа. Послови вођења регистра се обављају континуирано и подразумевају редовно уношење и ажурирање података. Уписивање података у Регистар врши се на основу аката о стављању под заштиту, измена или допуна аката о заштити и аката о стављању ван снаге акта о заштити (брисању из евиденције заштићених природних добара). Поред уписивања у Регистар подаци о заштићеним природним добрима се уносе у информациони систем Завода - апликација Архива решења. Такође, у базу података уносе се и подаци о издвојеним стаништима за заштиту (полигони, ГИС обрада).

1.5. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основне активности у овој области биће:

- Израда програма мониторинга квалитета животне средине на подручјима у поступку заштите
- Интеграција заштите предеоне и биолошке разноврсности у изради регулативе, стратегија, просторних и урбанистичких планова, у процедури процене утицаја на животну средину и сл.
- Израда програма едукације и учешће у примени принципа заштите природе у области интегралног управљања водама
- Измена правилника о раду устава и црпних станица на заштићеним подручјима (Лудашко језеро, Стара Тиса, Јегричка) у циљу усаглашавања са потребама заштите природе

1.6. УСЛОВИ, МИШЉЕЊА И ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Издавање услова за изградњу објеката, реализацију активности у простору, израду планске документације, основа и програма, односно мишљења на просторне и урбанистичке планове, шумске и друге основе и програме, студије о процени утицаја, стратешке процене утицаја, итд. Поред тога Завод ће учествовати у изради и верификацији секторских стратегија развоја, законске и подзаконске регулативе.

1.7. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ ДОМАЋИХ ФОНДОВА

Завршетак рада на пројектима које финансира Фонд за заштиту животне средине (започети 2010, план завршетка 31.3.2011):

- Стање осетљивих екосистема и угрожених биљних и животињских врста на подручју АП Војводине;
- Примена принципа одрживог коришћења подручја значајних за очување биодиверзитета у оквиру еколошке мреже у АПВ.

2. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

2.1. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

1. Supporting Conservation and Management Activities in Gornje Podunavlje Special Nature Reserve

Наставак реализације, завршетак, обрада резултата, презентација резултата, састављање и подношење финансијског и наративног извештаја о реализацији пројекта који финансира WWF International - Дунавско-карпатски програм

2. DANUBEPARKS-Danube River Network of Protected Areas

Наставак реализације активности у спровођењу пројекта који води НП „Донауауен“ а финансира IPA фонд за Југоисточну Европу.

3. Јачање административних капацитета заштићених подручја у Србији – НАТУРА 2000

Наставак реализације Твининг пројекта.

4. Заштита биодиверзитета Спачванско-босутског басена

Конкурисање за заједнички пројект са Јавном установом за заштиту природних вредности Вуковарско-сремске жупаније (Хрватска) у оквиру конкурса Прекограничне сарадње Хрватска-Србија финансиране из IPA фондова

Динамика активности: писање апликације током марта и априла, подношење у априлу и учествовање у праћењу процеса одлучивања.

5. The role of small mammals in the transboundary diseases – theoretical and practical study in the Hungarian-Serbian border

Апликовање за заједнички пројект у оквиру конкурса Прекограничне сарадње Мађарска-Србија финансиране из IPA фондова ЕУ.

Динамика активности: писање апликације током марта и априла, подношење у априлу и учествовање у праћењу процеса одлучивања почевши од маја.

6. Ревитализације влажних депресија у Штрпцу

Планирање динамике и почетак заједничких активности WWF, ЈП Војводинашуме и Завода у оквиру реализације пројекта финансираних од стране Компаније Кока-кола у оквиру линије Community Water Partnerships (CWP).

7. Protecting „Europe’s Lifeline” - The creation of a Trans-Boundary Biosphere Reserve along the Danube, Drava and Mura Rivers

Планирање динамике и почетак заједничких активности у оквиру пројекта који координише WWF Аустрије, а финансира MAVА Фондација.

2.2. ОСТАЛИ АСПЕКТИ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

1. Стицање статуса члана у Међународној унији за заштиту природе (IUCN) током маја 2011. и креирање могућности за дефинисање заједничких предлога пројеката.
2. Наставак сарадње са Дунавско-карпатским програмом WWF, Канцеларија у Србији, на дефинисању заједничких предлога пројеката.
3. Организација учешћа у међународним скуповима, конференцијама и конгресима.
4. Стручно усавршавање сарадника путем наменских тренинга у заштити природе.
5. Сарадња са Светском унијом за заштиту природе (IUCN) и Светским фондом за природу (WWF): реализације пројеката у току и развоја потенцијалних пројеката,
6. Активности на спровођењу Рамсарске конвенције (Рад на припреми за номинацију нових Рамсарских подручја; Промоција влажних подручја и неопходности њиховог очувања кроз сарадњу са управљачима).

3. ПРОМОТИВНО-ЕДУКАТИВНА ДЕЛАТНОСТ

3.1. ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Завод ће реализовати и активности којима се презентује рад стручне куће и промовише заштита природне баштине, а у складу са десетогодишњим планом рада. Циљ реализације промотивних манифестација, информисања јавности и спровођења различитих едукативних акција током 2011. године биће усмерен на задобијање подршке најшире јавности за активности које се предузимају у заштити природе. У промовисању очувања природе и рационалног коришћења природних вредности и ресурса. Завод ће радити на јачању сарадње са блиским стручним и научним институцијама, стараоцима заштићених природних добара и различитим удружењима и невладиним организацијама.

ПРОМОТИВНА ДЕЛАТНОСТ

Током 2011. године Завод ће организовати, или учествовати у реализацији различитих манифестација и акција којима се промовишу вредности наше природне баштине и неопходност очувања природе и националних природних ресурса од националног или међународног карактера и значаја.

ПРОМОТИВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ВАЖНИХ ДАТУМА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Завод ће у 2011. години организовати обележавање значајних датума. Обележавање светских еколошких датума Завод ће реализовати путем одржавања презентација и промотивних скупова, образовних активности, самостално, или у сарадњи са другим институцијама. Током 2011. године биће обележени:

- 2. фебруар, Дан влажних подручја / World Wetlands Day
- 21. март, Дан шума / World Forest Day
- 22. март, Дан вода / World Day for Water
- 1. април, Дан Покрајинског завода за заштиту природе, 45 година од формирања Завода
- 22. април, Дан планете земље / Earth Day
- 22. мај, Дан биодиверзитета / International Day for Biological Diversity
- 24. мај, Европски дан паркова / European Day of Parks
- 5. јун, Дан заштите животне средине / World Environment Day
- 29. јун, Дан Дунава / Danube Day
- 11. децембар Дан планина / International Mountain Day

ДАН ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

Дан Покрајинског завода за заштиту природе, 1. април, биће обележен у складу са актуелним околностима и уз пригодан програм, заједно са

представницима релевантних институција и организација. Обележава се 45 година институционалне заштите природе у АПВ.

ПРОМОЦИЈА ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА

Завод ће у предстојећем једногодишњем периоду организовати јавне презентације готових студија заштићених подручја, као и пројеката који се тичу заштите биодиверзитета, еколошких мрежа и геодиверзитета. Јавне презентације ће се организовати у просторијама Завода, али и у локалним срединама у договору са управљачима.

ФИЛМСКА ПРОДУКЦИЈА ЗАВОДА

Завод ће у сарадњи са РТ Војводине и Академским друштвом за проучавање и заштиту природе током 2011. учествовати, као суорганизатор и копродуцент, у снимању више документарних филмова, емисија или прилога за емисије, које се тичу заштићених подручја Војводине, као и ретких и угрожених биљних и животињских врста и приоритетних типова станишта за заштиту. У плану је и издавање ДВД копија еколошких филмова, који ће се користити у едукативне сврхе.

ПРОМОЦИЈЕ ФИЛМОВА И ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛИ

Завод ће учествовати у организацији и промоцији еколошких и документарних филмова било из сопствене или продукције других институција. Покрајински завод ће се ангажовати и помоћи у евентуалном организовању Међународног фестивала туристичког, еколошког, спортског и гастрономског филма МЕФЕСТ. Такође, биће и суорганизатор округлог стола у оквиру пратећег програма СИЛАФЕСТ-а, посвећеног природним вредностима подручја дуж Дунава у Србији, и његовим екотуристичким потенцијалима у Великом Градишту.

САЈАМСКЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Завод ће и у 2011. години учествовати на сајамској манифестацији Новосадски сајам: ЛОРИСТ- ЕКОСВЕТ.

ИЗЛОЖБЕ ПРИРОДЊАЧКИХ ФОТОГРАФИЈА, СЛИКА, УМЕТНИЧКИХ ПРЕДМЕТА И ПРИВАТНИХ ЗБИРКИ СТЕНА, МИНЕРАЛА И ФОСИЛА

Биће организовано више изложби природњачке фотографије, аутора из земље и иностранства.

Биће организовано више уметничких изложби слика, графика или уметничких предмета аутора чије су теме и материјали природни.

У априлу- мају месецу 2011. ће се традиционално одржати изложба из приватних збирки „Стене, минерали, накит“, у сарадњи са члановима друштва „ГЕО-Пан“ Нови Сад.

У октобру месецу се планира отварање изложбе ликовних радова деце из Ликовне радионице ПУ „Радосно детињство“ из Новог Сада. Сарадња са ПУ „Радосно детињство“ је већ традиционално и одржава се скоро десет година.

ДРУГЕ ПРОМОТИВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Завод ће учествовати у реализацији програма традиционалних промотивних манифестација као што су: Новосадско пролеће и Вршачки дани. Посебно треба издвојити Дечију недељу – прва недеља октобра, када се за малишане из ПУ „Радосно детињство“ организује обилазак природњачке збирке и пројекција еколошких филмова у просторијама Покрајинског завода.

ПОДРШКА ЕКОЛОШКИМ УДРУЖЕЊИМА ГРАЂАНА

Завод ће подржати манифестације и програме еколошких и студентских организација као што су: Друштво за проучавање и заштиту птица Војводине, НИДСБ „Јосиф Панчић“, ГЕОПАН, ГИД „Бранислав Букуров“, Млади истраживачи Србије, Волонтерски Сервис Србије, „ГЕА“ из Вршца, Еко друштво „Рихард Чорнаи“ из Суботице, Академско друштво ПЗП-Нови Сад, Еко друштво „Протего“ Суботица, Војвођанска зелена иницијатива, Центар за едукацију деце у природи „Каспар“, Центар за заштиту сова Србије и друге организације које се баве заштитом природе. Од посебног је значаја издвојити подршку Младим истраживачима Србије и Волонтерском сервису Србије при организацији волонтерских радних кампова. Покрајински завод ће пружити стручну помоћ у дефинисању радова у заштићеним подручјима. Планиране акције се за сада планирају у: СРП „Обедска бара“, СРП „Засавица“, СРП „Лудашко језеро“, ПП „Јегричка“.

3.2. ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Образовни програми у 2011. години биће реализовани искључиво преко пројеката, у складу са постављеним стратешким циљевима Завода везаним за унапређење праксе заштите природе кроз изграђивање потребних сазнања и вештина у области заштите природе. Програмима ће бити обухваћене различите групе јавности заинтересоване за учешће у очувању и развоју природних добара. Образовни програми ће бити комплементарни са другим стручним активностима Завода и у складу са актуелностима и задацима у заштити природе и реализовани у сарадњи са релевантним институцијама и организацијама.

ПРОГРАМИ ЗА УПРАВЉАЧЕ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА ВОЈВОДИНЕ

Посебна пажња биће посвећена примерима добре праксе и обуци у моделима управљања заштићеним подручјима и ретким и угроженим врстама. Више стручних сарадника Завода је током последње две године имало прилику да се упозна за начином заштите природе у Европским земљама. Та искуства ће бити пренета локалним управљачима. У циљу установљавања стручног

кадра за заштиту и управљање природним добрима, неопходно је реализовати програме обуке чуварске службе на заштићеним подручјима.

ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИКЕ БИОЛОГИЈЕ И ГЕОГРАФИЈЕ

У току 2011. године биће реализован семинар на тему заштићених подручја Војводине и ретких и угрожених врста. Семинар ће обухватити како теоретски део тако и стручни обилазак заштићених подручја у Војводини.

ПРОГРАМ ЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ УЧЕНИКЕ ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

Завод ће учествовати у оснивању „Клуба младих заштитара природе“ за ученике виших разреда основних и средњих школа. Клуб младих заштитара ће организовати предавања, презентације, посете заштићеним природним добрима, организоваће курс природњачке фотографије и еколошког филма, али и радне еколошке акције у заштићеним подручјима Војводине.

ПРОГРАМИ ЗА ПРЕДСТАВНИКЕ ОПШТИНА, КОРИСНИКЕ ЗАШТИЋЕНИХ ПОДРУЧЈА И ЛОКАЛНО СТАНОВНИШТВО

У плану су кратки тематски програми за представнике локалних самоуправа у општинама у којима се налазе природна добра. Теме едукације ће бити из области управљања и мудрог коришћења ресурса датог подручја.

ОДСЕК ЗА ПРИРОДЊАЧКУ ЗБИРКУ

Програм рада за 2011. годину обухватиће наставак активности на прикупљању, обради и чувању експоната, санацији и конзервацији постојећег материјала и праћењу стања природњачких збирки.

Крајем јануара ће бити скинута тактилна изложба „Додиром кроз прошлост“, позајмљени експонати биће враћени у матичне установе. Окречиће се део изложбеног простора и у њему ће се поставити галеријска шина.

У прва два месеца 2011. године планиране су активности на чишћењу и освежавању експоната изложених на сталној поставци, оштећени експонати ће бити замењени новим уз консултовање стручних сарадника који дуже збирке.

Препаратори Завода ће у току 2011. године полагати стручни испит за стицање стручног звања - препаратор.

У току 2011. године. започеће се активности на истраживању жеља, интересовања и очекивања посетилаца изложбене поставке Завода. Реализација ових активности подразумева израду и анализу разноврсних упитника, анализу књига утисака и жалби и посматрање реакције (и акције) публике.

За потребе сређивања и ревизије природњачких збирки потребно је инсталирање програма или израда базе података за инвентаризацији музејских јединица.

Излагачка активност у 2011. години одвијаће се као и претходних година. Наставиће се сарадња са другим установама, организацијама и појединцима који већ годинама користе изложбени простор завода.

Изложбена поставка Завода уврштена је у програм манифестације „Ноћи музеја“ која ће се одржати 17. маја 2011. године. За ту манифестацију у изложбеном простору поставиће се тематска изложба „Небески ловци“ док ће у арборетуму бити реализован програм за децу „Мали палеонтолози“.

Постоји могућност да се током године организују посебни промотивни програми попут продужења радног времена, током трајања градских манифестација (Змајеве дечије игре, ЕХИТ, Фестивал уличних свирача итд.), и додатног продужетка, уз бесплатан улаз, у последњој ноћи тих манифестација.

II ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ

II 1. ПРАВНИ, ПЕРСОНАЛНИ И ОПШТИ ПОСЛОВИ

ПРАВНИ ПОСЛОВИ

Програм рада дела Завода који се бави правним, персоналним и општим пословима одређен је чињеницом да је делатност Покрајинског завода за заштиту природе (у даљем тексту: Завод) одређена одредбама Закона о заштити природе, Покрајинском скупштинском одлуком о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Сл. лист АПВ“, бр. 2/2010), као и Статутом Завода (“Сл. Лист АПВ”, бр.9/2010).

То пре свега значи да ће се вршити усклађивање студија заштите са одредбама Закона, по потреби учествовати у изради нацрта аката о заштити за просторе који се већим делом налазе на подручју АПВ.

Непосредно ће учествовати у изради услова, мишљења и других аката које Завод доноси у спровођењу одредаба Закона.

Учествоваће у изради правилника које доноси надлежно министарство, односно министар, као и других законских и подзаконских аката на позив надлежног министарства.

Пружа стручну помоћ управљачима заштићених природних добара, органа локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима у вези са применом одредаба Закона о заштити природе и животне средине, даје податке из Регистра заштићених природних добара који се води за АПВ.

Правни послови који се односе на статусне промене Завода, персонални послови, послови везани за радно правни статус запослених, за јавне набавке, финансијско-материјално пословање, безбедност здравља на раду, противпожарну заштиту, канцеларијско пословање и многа друга текућа питања решаваће се у оквиру Сектора за правна, финансијска и општа питања.

Предстоји израда одлука које, на основу одредаба Статута доноси директор, односно Управни и Надзорни одбор, као и припрема материјала за Управни и Надзорни одбор.

ПРОГРАМИ УСАВРШАВАЊА КАДРОВА ЗАВОДА

Запослени Завода ће у оквиру неопходног стручног усавршавања, у складу са могућностима учествовати на домаћим и међународним научним и стручним скуповима и радионицима у земљи и иностранству

Стручњаци Завода у зависности од области професионалног ангажовања, и током 2011. године биће укључени у рад тематских семинара и радионица.

С обзиром на карактер и специфичност рада Завода биће настављена започета обука у програмима: GIS, AutoCAD, израде презентација, статистичке обраде података, дигитализације.

У циљу боље координације рада, а на основу исказаних потреба запослених, потребно је и обука у области рада општинских служби, тимског рада и активности координатора, легислативе у области заштите животне средине и природе (национална и међународна), писања пројеката, припреме плана управљања за заштићена подручја, примене ЕУ директива о стаништима и заштити врста.

II 2. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Важни су чиниоци за функционисање пословних процеса Завода су одржавање и даљи развој информационог система Завода (ИС), како у апликативном, тако и у смислу иновирања ресурса и комуникационих канала. То захтева развој постојећих апликација и модула ИС, као и надоградњу за подршку другим, до сада необухваћеним, пословним функцијама Завода.

За 2011. годину планирана је:

- Модификација модула теренске карте Информационог система како би омогућио ефективнији преглед разних нивоа заштите природе, те пружио простор за бржу обраду података при обради услови и мишљења (просторни планови нпр.),
- Постављање у функционално стање web презентације Завода, као и обука за администраторе појединих делова презентације,
- Организовање обуке за примену ГИС технологија,
- Замена неадекватног са новим сервером, тј. инсталација и довођење у функционало стање,
- инсталација базе програма за обрачун зарада, основна средства и магацин на нови сервер, ради безбеднијег рада и боље организоване израде резервне копије података,
- инсталација и активирање L3 VPN сервиса – комуникацијски линк ка Заводу за заштиту природе Србије ради размене података,
- израда модула за репликацију групе података између Покрајинског завода за заштиту природе и Завода за заштиту природе Србије,
- векторизација и дигитализација зона заштите заштићених природних добара, старих студија и елабората,
- Израда модула за уношење података потребних за израду Еколошке мреже, те њихову анализу,
- векторизација и дигитализација подручја значајних за еколошку мрежу Војводине,
- обезбеђивање техничке подршке за II Симпозијум о заштити природе у Србији

- замена постојеће апликације за библиотечко пословање,
- замена рачунарске опреме старије од 5 година, као и набавка опреме за нове сараднике Завода,
- систематизовање фото документације Завода те њено постављање у базу података на сервер Завода,
- праћење рада у апликацијама ИС ради промене и преправке модула, како би се обезбедио лакши и ефикаснији рад запослених,
- заштита дигиталних података Завода у смислу антивирусне заштите, креирања и чувања резервних копија база података (backup база података)
- техничка подршка у процесу прикупљања података са теренских истраживања у смислу примени информационих технологија.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
В Л А Д А
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
21000 НОВИ САД

Булевар Михајла Пупина 16
Број: 023-27/2011
Дана: 9. марта 2011. године

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Покрајински завод за заштиту природе
Нови Сад

Број 02-132/3
Датум 15.03.2011.

**ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА
ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И
ОДРЖИВИ РАЗВОЈ**

Доставља се **РЕШЕЊЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРОГРАМ
ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ ЗА 2011. ГОДИНУ**, које је Влада Аутономне Покрајине Војводине
д о н е л а на 78. седници одржаној 9. марта 2011. године, а које ће се објавити у
"Службеном листу АП Војводине".

ДОСТАВИТИ:

1. Покрајинском секретаријату за прописе,
управу и националне заједнице
- Преводачкој служби
- ② Покрајинском заводу за заштиту природе

На основу члана 9. став 3. Покрајинске скупштинске одлуке о оснивању Покрајинског завода за заштиту природе („Службени лист АПВ“, број: 2/10) и чл. 33. и 35. став 4. Покрајинске скупштинске одлуке о Влади Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АПВ“, број: 4/10),

Влада Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 9. марта 2011. године, д о н е л а ј е

РЕШЕЊЕ

I

Даје се сагласност на Програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за 2011. годину, који је донео Управни одбор Покрајинског завода за заштиту природе, на седници одржаној 28. јануара 2011. године.

II

Ово решење објавиће се у “Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине”.

ВЛАДА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

Број: 023-27/2011
Нови Сад, 9. марта 2011. године

